

GAZDASÁGI, DIPLOMÁCIAI ÉS KULTURÁLIS KIHÍVÁSOK

Szerkesztette:
Csányi Eszter
Nagy Milada
Sáringer János

Absztraktkötet

**ECONOMIC, DIPLOMATIC
AND CULTURAL CHALLENGES**

ABSTRACT VOLUME

**Edited by
Eszter Csányi, Milada Nagy and János Sáringer**

**International conference, Budapest
1st June 2023**

Aposztróf ▪ Budapest ▪ 2023

GAZDASÁGI, DIPLOMÁCIAI ÉS KULTURÁLIS KIHÍVÁSOK

ABSZTRAKTKÖTET

Szerkesztette:

Csányi Eszter, Nagy Milada és Sáringer János

**Nemzetközi konferencia, Budapest
2023. június 1.**

Aposztróf ■ Budapest ■ 2023

Szervezőbizottság tagjai/Members of the Organising Committee:

Dr. Bánhegyi Mátyás PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Dr. Csányi Eszter PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Dr. Ferkelt Balázs PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Jáki Csaba, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Dr. Nagy Milada PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Dr. habil. Sági Judit PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem, Budapest

Dr. habil. Sáringer János PhD, Budapesti Gazdasági Egyetem,
Budapest

Konferencia elnökei:

Dr. habil. Sági Judit, PhD

Dr. habil. Sáringer János, PhD

Konferencia helyszíne/Location of the conference:

Budapest, online

TARTALOM

Murádin János Kristóf	
Végtelen történet. A romániai restitúciós eljárás 1989 után az erdélyi magyar arisztokrácia államosított ingatlanainak tükrében	11
Politika, diplomácia és társadalom	13
Viczai Péter Tamás – Kiss Katalin	14
Globális hatalmi átrendeződés, avagy egy legújabb világrend küszöbén	
Marosán György	16
Az egységes emberiség és a globális világ születésének történelmi következményei	
Viczai Péter Tamás	18
Kultúrák dialógusa a népi diplomácia tükrében	
Szabó Tamás	20
A jószomszédi viszonytól a kormányközi együttműködésig. A magyar–román közös kormányülések gyakorlata	
Szondi György	22
Public diplomacy Magyarországon	
Molnár Petronella – Hegedűs Szilárd	24
Kihívások a közfeladat ellátásában	
Szokács Kinga	25
Az autonóm tanulási technikák kialakítása és a testtudat kapcsolata	
Lukács András	27
Melyik V4 nyelv nyújt több információt Magyarország első számú turisztikai látványosságáról? A magyar Országházat bemutató audioguide-ok összehasonlító elemzése	

Gazdaság és pénzügyek	29
Merliot-Almássy Eszter	30
Felfelé a görög szerpentinen... Merre tartasz Európa?	
Hegedűs Szilárd – Kucséber László Zoltán	33
Válságállóbbak a felvásárló társaságok?	
Kereskedelmi társaságok elemzése csődmodellekkel	
Rázi András	35
A sötét szélcsend gyakoriságának vizsgálata	
Csányi Eszter – Virágh Árpád	37
Oldalazik a forint – mennyire ismert a tőzsde nyelve	
Engelberth István – Csongrádi Gyöngyi	
– Kálmán Botond Géza – Tóth Arnold	39
Külföldi tőkebefektetések és azok regionális jellemzői	
Magyarországon – Különös tekintettel Nógrád vármegyére	
Bozsoki Fruzsina – Szabó Mariann	41
A városi barnamezős területek lehetőségei	
az élhetőbb városok szolgálatában	
Tóth Arnold – Csongrádi Gyöngyi – Sági Judit	
– Hauber György	43
A pénzügyi kultúra megismerésére irányuló vizsgálatok	
Magyarországon	
Buday-Sántha Andrea	45
Az üzleti etika és kihívásai	
Török Judit	47
A storytelling szerepe a szervezeti kultúra	
megteremtésében és fejlesztésében	

Program/Programme

2023. június 1./1st June 2023

Plenáris ülés/Opening session

Nyitóbeszéd/Welcome speeches:

*Dr. habil. Juhász Tímea, PhD, tudományos dékánhelyettes,
Budapesti Gazdasági Egyetem, Külkereskedelmi Kar*

*Dr. habil. Sági Judit, PhD, tudományos dékánhelyettes,
Budapesti Gazdasági Egyetem, Pénzügyi és Számviteli Kar*

Plenáris előadások/Plenary lectures:

*Dr. habil. Murádin János Kristóf, PhD, egyetemi docens,
Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem
Kolozsvári Kar*

Moderátor/Moderator:

*Dr. habil. Sáringer János, PhD, intézetvezető,
Budapesti Gazdasági Egyetem,
Társadalomtudomány és Pedagógia Intézet*

Murádin János Kristóf

**VÉGTELEN TÖRTÉNET.
A ROMÁNIAI RESTITÚCIÓS ELJÁRÁS 1989 UTÁN
AZ ERDÉLYI MAGYAR ARISZTOKRÁCIA
ÁLLAMOSÍTOTT INGATLANAINAK TÜKRÉBEN**

Előadásomban az 1989-es forradalom után Romániában berendezkedő új, magát demokratikusnak valló hatalmi rendszer egyik érzékeny pontját vizsgálom. Arra keresem a választ, hogy a demokratikus jogállamiság egyik legfontosabb alapelvét, a magántulajdonhoz való jogot hogyan értelmezte a román állam az elmúlt bő három évtizedben egy interetnikai szempontból neuralgikusnak számító kérdéskörben, az erdélyi magyar arisztokrácia államosított ingatlanainak visszaszolgáltatása ügyében. Céлом rávilágítani arra, hogy miként fonódik össze a mai Romániában egy alapvetően jogi és gazdasági kérdéskör a kisebbségpolitikával, hogyan válik egy első látásra egyszerűnek tűnő jogi ügy állam és társadalom, többség és kisebbség közötti etnikai színezetű problémává, megkérdőjelezve ezáltal az egész rendszer demokratikus legitimitációját. Előadásomban előbb röviden bemutatom az erdélyi magyar arisztokrácia kialakulását, politikai és gazdasági szerepét Erdély életében, majd összefoglalom e társadalmi vezető réteg Trianon utáni többrendbeli kisémmizését és meghurcolását, végül részletesen kifejtem az 1989 után elvileg lehetővé váló történelmi igazságtétel kérdését, elemezve a restitúciós eljárás törvényi hátterét és gyakorlatban való alkalmazásának fékeit, illetve buktatóit.

A NEVER ENDING STORY. THE RESTITUTION PROCESS IN ROMANIA AFTER 1989 FROM THE POINT OF VIEW OF THE NATIONALIZED PROPERTIES OF TRANSYLVANIAN HUNGARIAN ARISTOCRACY

The presentation focuses on a very important aspect of the self-determined „democratic” regime in Romania after the Revolution of 1989. It offers a summary about the interpretation made by the Romanian state on one of the most important issue of the democratic system, the right to private property in the case of a very hard interethnic question, the denationalization process of the nationalised properties of the Hungarian aristocracy from Transylvania. I would like to present how it is possible nowadays in Romania to interlock a basically legal and economic issue with minority politics, how became a simple law problem a conflict between in one hand the state and society, and in the other hand the majority and minority, disconsidering after all the whole legitimation of the democratic system. First of all, in my presentation I will demonstrate the formation of the Hungarian aristocracy from Transylvania, after that its political and economic role in the life of the region, and I will analyze the multiple acts of dispossession and blackening of this elite after the Treaty of Trianon. Finally I elaborate in details the theoretical possibility of historical reconciliation by presenting the legal background and the brakes in practice of the restitution process in Romania.

**POLITIKA, DIPLOMÁCIA
ÉS TÁRSADALOM**

**POLITICS, DIPLOMACY
AND SOCIETY**

Szekcióelnök/Track Chair:

Dr. habil. Sáringer János, PhD

GLOBÁLIS HATALMI ÁTRENDEZŐDÉS, AVAGY EGY LEGÚJABB VILÁGREND KÜSZÖBÉN

A bipolaritás megszűnésével a világrend katonai értelemben unipolárisá (USA), gazdaságilag pedig multipolárisá válik (USA, EU, OF, Japán, Kína, India). Az orosz–amerikai viszonyt a bipoláris világrend végét követően három évtizeden át a stratégiai partnerség létrehozását célzó átalakítás jellemzi a kevésbé konfrontatív politikai szembenállás tükrében. Miközben Oroszország megrendült nagyhatalmi státuszának megszilárdításáért küzd, az eurázsiai régió stabilitásának biztosításában továbbra is vezető szerepet kíván betölteni. A térség több más államával együtt máig keresi a reintegráció számára leginkább kedvező és lehetséges formáit, amihez az eurázsiai birodalmi gondolat elve szolgáltatja a megfelelő eszmei és ideológiai alapot. A jelenlegi nagyhatalmi játszmák és politikai tendenciák alakulása kapcsán arra lehet következtetni, hogy a korábbi bipoláris világrendhez történő visszatérés folyamata helyett a közeli jövőben egy újfajta forgatókönyv szerinti legújabb világrend kialakulására, létrejöttére kell felkészülni. Globális és nemzetközi szintű változások időszakát éljük, azaz gyökeres politikai és hatalmi átrendeződések részeseivé váltunk.

A GLOBAL REORGANIZATION OF POWER OR ON THE THRESHOLD OF A NEW WORLD ORDER

With the end of bipolarity, the world order will become militarily unipolar (USA) and economically multipolar (USA, EU, OF, Japan, China, India). For three decades after the end of the bipolar

world order, Russian-American relations have been characterized by a transformation aimed at creating a strategic partnership in the light of a less confrontational political opposition. As Russia struggles to consolidate its shaky superpower status, it wants to continue to play a leading role in ensuring the stability of the Eurasian region. Together with several other states of the region, it is still looking for the most favourable and possible forms of reintegration, for which the principle of the Eurasian imperial idea provides the appropriate ideological basis. In the light of the current development in the great power games and political tendencies, it can be concluded that instead of the process of returning to the previous bipolar world order, we should prepare for the emergence of the new world order in the near future based on a new type of scenario. We are living in a period of global and international changes, i.e., we have become part of radical political and power shifts.

Marosán György

AZ EGYSÉGES EMBERISÉG ÉS A GLOBÁLIS VILÁG SZÜLETÉSÉNEK TÖRTÉNELMI KÖVETKEZMÉNYEI

Napjaink leggyakrabban emlegetett jellemzői: a globalizáció, a fenntarthatóság, a migráció, a komplexitás és - ezekkel összefüggésben – a változások kaotikus jellege. Az egyéneket, a szervezeteket és a társadalmakat, az internet hálózatai, a globális ellátási láncok és az infrastruktúra rendszerei elválaszthatatlanul egybe-kapcsolták. A tranzakciós-költségek és -idő szinte a nullára csökkent, a hatások és az információk késleltetés nélkül jelennek meg a föld bármely pontján és ez emberiséget egységes rendszerré változtatta. Ez az átalakulás válságokkal terhes és ez kiszámíthatatlanná teszi a politikai, a gazdasági és a társadalmi folyamatokat. A globális világ – az alapértelmezettként feltételezett – kevésszámú, befolyásos nagyhatalom által mozdított politikai struktúra helyett egy un. policentrikus rendszer felé fejlődik. Az ennek során kiforruló komplex világ „puha landolása” kizárólag a mesterséges és a természetes intelligencia együttműködésén – az un. augmented illetve az un. kollaboratív intelligencián – alapuló kormányzási rendszer segítségével biztosítható.

THE HISTORICAL CONSEQUENCES OF THE BIRTH OF A UNITED HUMANITY AND A GLOBAL WORLD

The most frequently cited characteristics of our times are globalisation, sustainability, migration, complexity and, in this context, the chaotic nature of change. Individuals, organisations and societies are inextricably linked by internet networks, global supply

chains and infrastructure systems. Transaction costs and -times have been reduced to almost zero, the information appearing without delay anywhere on the planet, and this has transformed humanity into a unified system. This transformation is fraught with crises and it makes political, economic and social processes unpredictable. The global world is evolving from a political structure driven by a small number of influential powers to a polycentric system. The only way to ensure a soft landing for the complex world that is emerging is through a system of governance based on the cooperation of artificial and natural intelligence, known as augmented and collaborative intelligence.

Viczai Péter Tamás

KULTÚRÁK DIALÓGUSA A NÉPI DIPLOMÁCIA TÜKRÉBEN

A magyar és az orosz kultúra egyaránt igen gazdag történelmi múltra, illetve hagyományokra tekint vissza. Magyarország és az Orosz Föderáció kereskedelmi (gazdasági) kapcsolatainak eredményességét a kultúrák közötti dialógusok minősége alapvető mértékben határozhatja meg. A kulturális együttműködés állami szinten is akkor lehet igazán eredményes, ha a felek közötti viszonyt a kölcsönös tisztelet, valamint az egymás iránti magas fokú bizalom jellemzi. Ebben az értelemben egyáltalán nem lebecsülendő a népi diplomácia szerepe, amely korábban is hatékony kezdeményezések formájában volt jelen az együttműködés különböző területein. Magyarország és Oroszország vonatkozásában mindenképp a Magyar-Orosz Művelődési és Baráti Társaság tevékenységét lehetne kiemelni, amely közel nyolc évtizede az egyik legaktívabb társadalmi szervezet a mai magyar-orosz kapcsolatok és népi diplomácia terén. A patinás szervezetet 1945-ben az ismert magyar Nobel-díjas kutató és tudós, Szent-Györgyi Albert alapította, amely akkoriban Magyar-Szovjet Művelődési Társaság néven működött, illetve alakult meg.

DIALOGUE OF CULTURES THROUGH THE LENS OF PUBLIC DIPLOMACY

Both Hungarian and Russian culture have a rich historical past and traditions. The effectiveness of trade (economic) relations between Hungary and the Russian Federation can be fundamentally determined by the quality of intercultural dialogue. Cultural cooperation at state level can only be truly effective if the

relationship between the parties is characterised by mutual respect and a high degree of mutual trust. In this sense, the role of people's diplomacy, which has already been present in the form of effective initiatives in various fields of cooperation, should not be underestimated at all. Regarding Hungary and Russia, the activities of the Hungarian-Russian Cultural and Friendship Society could be highlighted, which has been one of the most active social organizations in the field of Hungarian-Russian relations and public diplomacy for nearly eight decades. The reputable organization was founded in 1945 by the well-known Hungarian Nobel Prize-winning researcher and scientist, Albert Szent-Gyorgyi, which at that time operated and was known as the Hungarian-Soviet Cultural Society.

**A JÓSZOMSZÉDI VISZONYTÓL A KORMÁNYKÖZI
EGYÜTTMŰKÖDÉSIG. A MAGYAR–ROMÁN KÖZÖS
KORMÁNYÜLÉSEK GYAKORLATA**

Jelen előadás a magyar–román államközi kapcsolatok egy igen dinamikusnak tekinthető időszakát, a 2005-2008 között sorra kerülő közös kormányülések eredményeinek értékelésére vállalkozik. Ebben az időszakban a felek kiléptek a hagyományos „jószomszédi” kapcsolatok keretéből és a kormányközi együttműködés új formáit teremtették meg, amely több szakpolitikai együttműködés létrejöttét, valamint infrastrukturális projektek elindítását eredményezték. Az előadás a kormányközi együttműködés mechanizmusainak feltárása (előkészületek, a közös kormányülés lefolyása, az elfogadott dokumentumok), illetve a közös kormányülés eredményeinek értékelésére fókuszál, a lezajlott kormányülések alapján.

**FROM GOOD NEIGHBOURLY RELATIONS TO INTER-
GOVERNMENTAL COOPERATION. THE EVALUATION
OF THE JOINT SESSIONS OF ROMANIAN AND HUN-
GARIAN GOVERNMENTS**

The aim of the presentation is to evaluate the dynamic evolution of Hungarian–Romanian interstate relations, namely the main results of the joint sessions of Romanian and Hungarian Governments between 2005 and 2008. During this period, the parties moved beyond the traditional good neighbourly relations and created a new form of intergovernmental cooperation which facilitated many bilateral agreements in major infrastructure projects and

policy programs. Based on the four joint sessions of the government of Romania and Hungary, the research explores the ways in which the mechanism of intergovernmental cooperation works (preparations, joint meetings of government, adoption of documents), and evaluates the effectiveness of these joint meetings.

PUBLIC DIPLOMACY MAGYARORSZÁGON

A nyilvános diplomácia (public diplomacy) egy kormány kommunikációs tevékenysége, amely a külföldi közvélemény befolyásolására irányul, bizonyos külpolitikai célok elérése érdekében. Célja lehet a pozitív és vonzó országimázs kialakítása is, illetve az adott ország hírnevének gondozása, ápolása.

A nyilvános diplomácia ez idáig kevés figyelmet kapott Magyarországon, noha számos nyugat-európai szerző szerint ma már minden diplomácia nyilvános diplomácia. Míg a public diplomacy angol nyelvű szakirodalma rohamosan növekszik és a kelet-európai régió számos országa is hatalmas erőforrásokat szentel a nyilvános diplomáciának, addig Magyarországon csak rendkívül kevés publikáció, illetve tanulmány foglalkozik a public diplomacy elméletével, illetve hazai gyakorlatával.

Az első ilyen témájú konferenciát hazánkban 2015-ben rendezte meg a Századvég Alapítvány, valamint egységesen elfogadott terminológiát sem sikerült találni. Az angol eredeti jelentést csak részben adják vissza az alábbi fordításra tett javaslatok: nyilvános diplomácia, közdiplomácia, civil diplomácia vagy társadalmi diplomácia.

Az előadás célja, hogy elemezze és szintetizálja a magyar nyelven megjelent tanulmányokat és cikkeket, illetve szélesebb kontextusba helyezze a public diplomacy hazai fejlődését és elméletét.

PUBLIC DIPLOMACY IN HUNGARY

Public diplomacy is about influencing the public opinion of another country in order to advance foreign policy goals. It also aims

at developing a positive and attractive country image by managing the reputation of the country.

Public diplomacy has so far received limited attention in Hungary though several Western European scholars and practitioners view all diplomacy as public diplomacy. The international body of knowledge of public diplomacy is on the increase and several East European countries devote significant resources to public diplomacy. Hungary, however, is lagging behind regarding scholarly output and publications on the theories and practice of the field. The first ever conference devoted to the field of public diplomacy was organised in 2015 by Századvég Foundation and there is not even a widely acknowledged and accepted Hungarian translation of the term itself.

The aim of the paper is to analyse and synthesize research outputs and other studies published in Hungarian as well as to place the development and current state-of-the-art of Hungarian public diplomacy in a wider context.

KIHÍVÁSOK A KÖZFELADAT ELLÁTÁSÁBAN

Kutatásunkban a közfeladatellátás hatékonyságát vizsgáljuk. A 2020-ban hazánkban is megjelenő COVID19 járvány, valamint a 2022-ben kitört orosz-ukrán konfliktus nem csak a profitorientált vállalatokat, hanem a költségvetési rend szerinti gazdálkodó szervezeteket is kihívások elé állította.

A közfeladatot ellátó gazdálkodók fenntartható működése kiemelten fontos, ugyanis közpénzekkel gazdálkodnak, illetve a társadalom egészére hatással van a tevékenységük. Elemzésünkben megvizsgáljuk, hogy milyen gazdasági és környezeti tényezők hatottak ezen gazdálkodók életére az elmúlt években.

CHALLENGES IN PUBLIC SERVICE PROVISION

In our research we look at the efficiency of public service delivery. The COVID19 epidemic in 2020 and the Russian-Ukrainian conflict in 2022 will challenge not only profit-oriented corporations, but also budget-based organisations.

The sustainable operation of public service enterprises is of paramount importance, as they manage public funds and their activities have an impact on society as a whole. In this analysis we look at the economic and environmental factors that have affected the lives of these farmers in recent years.

Szokács Kinga

AZ AUTONÓM TANULÁSI TECHNIKÁK KIALAKÍTÁSA ÉS A TESTTUDAT KAPCSOLATA

Az utóbbi évtizedek fogyasztói kultúrájában kiemelt szerepet kap a test. A kognitív tudományokban és a filozófiában megjelenő megtestesült elme (*embodied mind*) felfogás szerint a tapasztalat testi alapon szerveződik. A testtudat kifejezés rámutat arra, hogy a test egyszerre a cselekvő és a megismerő alany is egyszerre. A testtudati munka erősíti a kontrollfunkciókat, azaz kapcsolatban van a figyelmi koncentrációval. Az autonóm tanulás esetében a tanulók képesek saját tanulási folyamataikat irányítani, felelősséget vállalnak tanulási tevékenységeik tervezésében és végrehajtásában. Kérdés, hogy a testtudatnak milyen szerepe lehet ebben. Az előadásban/cikkben – a BGE -en olasz szaknyelvet tanuló diákjai körében végzett kérdőíves felmérés alapján – azt vizsgálom, hogy a hallgatók körében milyen mértékben van jelen a testtudat, a testtudati technikák és az önszabályozó tanulás közötti kapcsolat.

THE RELATIONSHIP BETWEEN THE DEVELOPMENT OF AUTONOMOUS LEARNING TECHNIQUES AND BODY AWARENESS

In the consumer culture of recent generations, the body has been given a prominent role. According to the embodied mind concept, which appears in the cognitive sciences and (not without precedent) in philosophy, experience is organised on a bodily basis. The term embodied mind points out that the body is both the agent and the cognizing subject at the same time. Body consciousness work

enhances the control functions, i.e. it is related to attentional concentration. In the case of autonomous learning, learners are able to control their own learning processes, they take responsibility for planning and implementing their learning activities. The question is what role body awareness can play in this. In this presentation/article, I will investigate the extent to which body awareness, body awareness techniques and self-regulated learning are related among students, based on a questionnaire survey of students studying Italian at BGE.

Lukács András

**MELYIK V4 NYELV NYÚJT TÖBB INFORMÁCIÓT
MAGYARORSZÁG ELSŐ SZÁMÚ TURISZTIKAI
LÁTVÁNYOSSÁGÁRÓL?
A MAGYAR ORSZÁGHÁZAT BEMUTATÓ
AUDIOGUIDE-OK ÖSSZEHAJONLÍTÓ ELEMZÉSE**

Külföldi úticélokot látogatva örömmel szoktuk fogadni, ha valamiféle magyar vonatkozásról szerzünk tudomást. Hasonlóan szokták értékelni a külföldi turisták is, ha Magyarországon járva a saját történelmükhöz, kultúrájukhoz kapcsolódó érdekességre hívjuk fel a figyelmüket. Vajon hazánk talán legnépszerűbb fizetős látványossága, az Országház, milyen mértékig teszi meg ezt a „szíveséget” a külföldi látogatóinak? A nemrégiben bevezetett audioguide-os idegenvezetések szövegeinek összehasonlítása fényt derít arra, hogy a Visegrádi Együttműködés nyelvei közül melyik nyelven milyen információtöbbletre, illetve mely információk hiányára számíthat a látogató. Az összehasonlítás eredménye követendő vagy éppen elrettentő példákkal szolgálhat a hasonló újításokban gondolkodó turisztikai látnivalók működtetői számára.

**WHICH LANGUAGE OF THE VISEGRÁD GROUP
PROVIDES MORE INFORMATION ON THE NUMBER
1 TOURIST ATTRACTION IN HUNGARY? A COMPARATIVE ANALYSIS OF THE AUDIO GUIDES PRESENTING THE HUNGARIAN PARLIAMENT BUILDING**

When visiting foreign destinations, Hungarians enjoy learning about anything related to Hungary or the Hungarians. Similarly, foreigners visiting Hungary also enjoy being informed about in-

teresting details related to their own history and culture. To what extent does the probably most popular paid tourist attraction in Hungary, i.e. the Parliament building do this „favour” to its foreign visitors? Comparing the texts of the audioguides, which were introduced recently, can shed light on what extra information or lack of information is to be expected, depending on which of the V4 languages is chosen by the visitor. The results can provide examples either to follow or to be avoided for those who operate or manage touristic attractions considering similar innovations.

GAZDASÁG ÉS PÉNZÜGYEK

ECONOMY AND FINANCE

Szekcióelnök/Track Chair:

Dr. Nagy Milada, PhD

FELFELÉ A GÖRÖG SZERPENTINEN... MERRE TARTASZ EURÓPA?

Egy igazi jó hírrel is kezdhethetném ezt a tanulmányt: alig egy éve ugyanis, 2022. nyarán, Görögország lekerült a „lélegeztetőgépről”. Tizenkét év után a mediterrán állam végre megszabadult és kiléphetett az Európai Unió megerősített felügyeleti keretéből. „Vége lett a kényszerű pénzügyi gyámságnak!” ujjonghatnánk, azonban ennek a folyamatnak keserű a mellékhatása. A napfényes Hellász mégiscsak pénzügyi gyámság alá került, s amiről ma már kevésbé beszélnek, hogy az ország vitorláját, bizony jelentősen megtépázta ez a néhány év: gazdaságilag, pénzügyileg és morálisan is egyaránt.

Athénra valójában mindig is „fekete báránként” tekintett az Európai Közösség, amely annak idején védőszárnyai alá vette. De vajon miért is?

A mediterrán állam példája ugyanis ismét rávilágít arra a tényre, hogy Európa nem a kívánt célok megvalósítása útján halad. Hiszen a hón áhított célok elérése egy ennyire heterogén szerkezetű közösséggel bizony nem könnyű. A radikális reformok, szerkezetátalakítási törekvések pedig egyre késnek az Unióban is...

Bármilyen kiutat nehéz lenne javasolni különösen egy – talán korábban sohasem tapasztalt – válsághalmaz közepette, amelynek a 21. század elején szemtanúi vagyunk. Ráadásul az Európai Unió, aki hivatva lenne a nehézségeken úrrá lenni, már régóta halogatja a problémák gyökereinek feltérképezését és a mélyreható strukturális reformok megalkotását.

Brüsszel évtizedek óta a „mindig egy lépéssel előre menekülők” politikát követve csak rendre elodázza a szükséges reformokat, de a valós kérdésekre nem ad tényleges válaszokat... Az „aranyásók küzdelmében” azalatt alulmaradt. Olyannyira, hogy az elmúlt évek egyre komolyabb válságai elvezettek az első ön-

kéntes kilépéshez is a Brexit által, illetve az integráció alappilléreit érintő súlyos bizalmi válsághoz. A kérdést pedig már nem meri feltenni senki sem: „Quo vadis Európa?”

UP THE GREEK SERPENTINE...
„QUO VADIS EUROPA?”

I could start this study with some pleasant news. After twelve years, in the summer of 2022, the Mediterranean state was finally freed and could leave the reinforced surveillance framework of the European Union. „The forced financial tutelage is over!” one might exult, but this process has a bitter side effect: Hellas has been placed under financial tutelage after all. What is not so much in the news today is that the country’s sails have been badly damaged economically, financially, and morally in these few years. Indeed, Athens has always been regarded as a ‚black sheep’ by the European Community, which took it under its wing. But why have they been doing so?

Because the example of the Mediterranean state once again highlights that Europe is not on the path to achieving its desired goals. It is not easy to achieve the desired goals in such a heterogeneous community. Radical reforms and restructuring efforts are also increasingly delayed in the EU...

It would be difficult to suggest any way out, especially in the face of a crisis, which is perhaps unprecedented in its time, and which we are witnessing at the beginning of the 21st century. Moreover, the European Union, which is supposed to be the master of the difficulties, has long delayed in identifying the root causes of the problems and in implementing far-reaching structural reforms. For decades, Brussels has been pursuing a policy of ‚always running one step ahead’, postponing the necessary reforms but failing to provide real answers to the real issues...

In the meantime, it has been losing the ‚gold-diggers’ battle’. So much so that the growing crises of recent years have led to the first voluntary withdrawal through Brexit and a serious crisis of confidence in the pillars of integration. And no one dares to ask the question: „Quo vadis Europe?”

Hegedűs Szilárd – Kucséber László Zoltán

VÁLSÁGÁLLÓBBAK A FELVÁSÁRLÓ TÁRSASÁGOK? KERESKEDELMI TÁRSASÁGOK ELEMZÉSE CSŐDMODELLEKKEL

Az M&A (Mergers and acquisitions) ügyletek a piaci erő növekedését, a hatékonyság javulását, a cég értékének növekedését eredményezheti. Számos tanulmány azonban kimutatta az M&A ügyletek lehetséges sikertelenségét, a tanulmányunk szempontjából vizsgált a csődkockázati érték, score növekedését is. Válságos időszakokon kívül, de válságos időszakokban jelentős számú vállalkozás megy csődbe hazánkban. Elemzésünk célja megvizsgálni, hogy hogyan befolyásolták a kereskedelmi szektorban létrejött felvásárlások a társaságok kockázatosságát (különös tekintettel a csődkockázatukra), valamint ezen cégek közül hányan vészték át a COVID válságot. Végül pénzügyi szempontból megvizsgáljuk a túlélő cégeket. Az eredmények tükrében megállapítottuk, hogy a felvásárlások jellemzően versenytársak között jönnek létre, amely az erős piaci versenyt feltételezi. A pénzügyi jellegű eredményeink szerint a cégek jelentős részénél nem eredményezett hatékonyságnövekedést a felvásárlás, és a vizsgált sokaság esetében nem következett be a csődkockázat csökkenése.

ARE ACQUIRING COMPANIES MORE RESILIENT TO CRISES? ANALYSIS OF TRADING COMPANIES WITH BANKRUPTCY MODELS

M&A (Mergers and acquisitions) transactions can result in increased market power, improved efficiency and increased value for the company. However, a number of studies have shown the

potential failure of M&A transactions, and for the purposes of our study, we have also examined the increase in the bankruptcy risk value and score. Outside periods of crisis, but during periods of crisis, a significant number of businesses go bankrupt in our country. The aim of our analysis is to examine how acquisitions in the commercial sector have affected the riskiness of companies and how many of these firms have managed to survive the COVID crisis. Finally, we look at the surviving firms from a financial perspective. In the light of the results, we found that acquisitions typically take place between competitors, which implies strong competition in the market. Our financial results show that acquisitions have not led to efficiency gains for a significant proportion of firms, and for the majority of firms examined, there has been no reduction in the risk of bankruptcy.

Rázi András

A SÖTÉT SZÉLCSEND GYAKORISÁGÁNAK VIZSGÁLATA

A XXI. század egyik legnagyobb környezetgazdasági és társadalmi kihívása a hagyományos energiahordozókról a regeneratív energiaforrásokra való átállás. E téma rengeteg vitát generál, nem csak hazánkban, hanem Európa-szerte, ugyanis a megújuló energiák hasznosítása a számos előny mellett sok problémát is felvet. Mivel az alacsony energiasűrűség következtében felmerülő nagy területigény komoly szervezést és jelentős infrastruktúrát igényel, az egyik lehetőség, gyakran gyártói ajánlás, hogy a nap- és szélenergiát hasznosító eszközöket egy adott helyre együtt érdemes telepíteni, hiszen ez a módszer egyenletesebb energiaellátást biztosít.

Tanulmányomban azt vizsgálom, hogy az Eger környékén mért adatok szerint hogyan alakul a napsütéses órák száma és a szélesebesség, melyek alapján biztonsággal megállapítható, hogy valóban érdemes-e ennek a két eszköznek a kombinált telepítése.

EXAMINATION OF THE FREQUENCY OF DARK WIND SILENCE

One of the biggest environmental, economic, and social challenges of the 21st century is the transition from traditional energy carriers to renewable sources. This topic generates a lot of debate, not only in our country, but throughout Europe, because the use of renewable energy, in addition to its many advantages, also raises many problems. The large area requirement, as the result of low energy density requires serious organization and significant inf-

rastructure. One option, often recommended by the manufacturers, is installing devices utilizing solar and wind energy together, since this method ensures a steadier energy supply.

In my study, I examine the number of hours of sunshine and wind speed develop according to the data measured around Eger, based on which it can be determined with certainty whether the combined installation of these two devices is worthwhile.

**OLDALAZIK A FORINT
– MENNYIRE ISMERT A TŐZSDE NYELVE**

Az előadásban egy pilot studynak szánt, a BGE PSZK két tanszékén (Üzleti Gazdaságtan Tanszék, Pénzügyi és Gazdálkodási Szaknyelvek Tanszék) belül végzett kutatás eredményeit ismergetjük, melynek keretén belül a gazdaság területét ismerő szakemberek körében vizsgáltuk a tőzsde nyelvhasználatának, speciális szókincsének az ismertségét és használatát.

Először kitérünk a tőzsdei szaknyelv, illetve a szleng fogalmára, elhelyezzük azokat a nyelv rendszerén belül, illetve elhatároljuk azokat egymástól.

Majd a kutatásban kapott válaszok alapján kívántuk feltérképezni a szakmai szlenghasználat gyakoriságát, vélhető okait. A válaszadók nyelvi attitűdje, nyelvi tudatossága, valamint az is a kutatás tárgyát képezték, hogy mennyiben látnak összefüggést a megkérdezettek a szakmai nyelv/szleng kifejezéseinek használata és a gazdasági életben való sikeresség elérése között. Mivel ezt a kutatást pilot studynak szántuk, szeretnénk ezt az egyetemi hallgatókra és a BGE három karára kiterjeszteni.

**THE FORINT IS RANGING - HOW WELL KNOWN THE
LANGUAGE OF THE STOCK EXCHANGE IS**

The presentation discusses the results of a pilot study conducted in two departments of the BBS FFA, in which we examined the use of the language of the stock exchange and its specific vocabulary among professionals in the field of economics. First, we will discuss the concepts of stock exchange jargon and slang, then place them within the system of language and distinguish them

from each other. Based on the responses to the survey, we wanted to explore the prevalence of professional slang usage and its presumed causes. The linguistic attitudes and awareness of the respondents, as well as the extent to which they perceive a correlation between the use of professional language/slang terms and (the achievement of) success in business were also the subject of the research. Since this research was intended as a pilot study, we would like to extend it later to university students and all three faculties as a second stage of our research.

KÜLFÖLDI TŐKEBEFEKTETÉSEK ÉS AZOK REGIONÁLIS JELLEMZŐI MAGYARORSZÁGON – KÜLÖNÖS TEKINTETTEL NÓGRÁD VÁRMEGYÉRE

Tanulmányunkban a Magyarországra érkező külföldi működőtőke befektetésekre (FDI) fókuszálunk. Röviden áttekintjük a külföldi befektetések szerepét hazánkban, kiemelve az ázsiai érdekeltsgű vállalatok munkahelyteremtő képességét és gazdasági hatásait. Kitérünk ezen beruházások regionális sajátosságaira is.

A tanulmányunk további célja bemutatni egy konkrét esettanulmány segítségével, hogy az észak-magyarországi régió hogyan kapcsolódott be abba a folyamatba, mely során a Közép-Európa a rendszerváltás után a nemzetközi autóipar egyik befektetési területévé változott? Kiemeljük azt, hogy ez a közép-európai expanzió miként tudta segíteni hazánk egyik legszegényebb megyéjének, Nógrádnak a gazdasági átalakulását? Milyen gazdasági és társadalmi tényezők játszottak ebben szerepet?

A kutatás elősorban statisztikai adatokat, illetve interjúk során megszerzett információkat használ fel a folyamatok bemutatására. A 2000-es évektől kezdődően az autóipari beszállítói tevékenység részben, de felváltotta a hagyományos nyers- és energiaigényes ágazatokat. Ez az átalakulás azonban korántsem tudta a térség helyzetét javítani, és megmaradt a periféria pozíciójában.

FOREIGN CAPITAL INVESTMENTS AND THEIR REGIONAL CHARACTERISTICS IN HUNGARY - WITH PARTICULAR REGARD TO NOGRAD COUNTY

This study focuses on presenting foreign direct investment (FDI) coming to Hungary. We briefly review the role of foreign investments in the country, highlighting the job-creating ability and economic effects of companies with Asian interests. We also cover the regional specificities of these investments.

Another aim of our study is to demonstrate with the help of a specific case study how the region of Northern Hungary was connected to the process where Central Europe became one of the major investment areas of the international automotive industry after the transition. We would like to emphasize how the Central European expansion of the automotive industry was able to help the economic transformation of one of Hungary's poorest counties, Nógrád. What economic and social factors played a role in this?

The research mainly uses statistical data and information obtained during interviews to present the processes. After the turn of the millennium, the automotive supplier activity partially replaced the traditional raw and energy-intensive sectors. However, the transformation could not significantly improve the situation of the region, and it retained its position on the periphery.

A VÁROSI BARNAMEZŐS TERÜLETEK LEHETŐSÉGEI AZ ÉLHETŐBB VÁROSOK SZOLGÁLATÁBAN

A barnamezős területek revitalizációja több szempontból is lehetőséget jelent az élhetőbb város irányába tett stratégiai lépéseknek. Az egykor használatban lévő, mára felhagyott (egyes esetekben történelmi jelentőségű) helyeket „hagyatékként” is kezelhetjük, melyeket új funkcióval ellátva ismét városaink szerves részét jelenthetik. A barnamezős területek kihasználatlansága akár egész városrészek hanyatlását is elő tudják idézni, amely gátolja a városi kompaktság elősegítését. A területek megújításának sarokpontja a korábbi funkció eredményezte szennyezettség jelentette gazdasági kockázat. Ugyanakkor erre a kihívásra is léteznek megoldások! A tanulmány célja, hogy bemutassa az átmeneti hasznosítás (‘temporary use’) jelentőségét a városi élhetőség szolgálatában. A kutatásban bemutatjuk a barnamezős területek megújításának alapelveit és néhány sikeres funkcióváltást, amelyek éltek és élnek az átmeneti hasznosítás lehetőségével. Kutatásunkban kitérünk a sikeres közterületek fejlesztésének lehetséges szempontjaira.

THE POSSIBILITIES OF URBAN BROWNFIELD AREAS IN THE SERVICE OF MORE LIVABLE CITIES

The revitalization of brownfield areas in the urban fabric represents an opportunity for strategic steps towards a more liveable city from several points of view. Thanks to their historical past, once-in-use, now-abandoned city spaces are treated as “heritage sites” in many cases, which can once again become an integral part

of our cities by a new function. The underutilization of brownfield areas can even lead to the decline of entire city districts, which is as stress to urban compactness. The redevelopment of these areas is highly influenced by the economic risk posed by the pollution caused by the former function. However, there are also solutions to this economic challenge! The purpose of this study is to present the importance of temporary use in the service of urban liveability, enforcing sustainability goals. In the research, we present the basic principles of the successful renewal of brownfield areas and some successful functional changes that took and take advantage of the possibility of temporary utilization. In our research, we cover possible aspects of the development of successful public spaces.

**Tóth Arnold – Csongrádi Gyöngyi
– Sági Judit – Hauber György**

A PÉNZÜGYI KULTÚRA MEGISMERÉSÉRE IRÁNYULÓ VIZSGÁLATOK MAGYARORSZÁGON

A mai társadalmakban kiemelt jelentősége van a pénzügyi ismeretek elsajátításának és ezen tudás egyes élethelyzetekben történő megfelelő alkalmazásának. A fogalmak jelentéstartalmának ismeretén kívül kiemelten fontos azok gyakorlati életben történő használata függetlenül az egyén végzettségétől, korától, társadalmi státuszától. Cikkünk a pénzügyi kultúra, pénzügyi tudatosság feltérképezésének hazai gyakorlatát igyekszik bemutatni a témát érintő kutatások alapján. A tanulmányban kitérünk a hazai szakemberek által is alkalmazott definíciók közötti eltérésekre és hasonlóságokra, röviden áttekintjük a vizsgált terület releváns irodalmát. Ezek után szó esik a korábbi magyarországi kutatásokról, az azokban elemzett kérdésekről, a legfontosabb következtetésekről. A kutatásokat alátámasztó módszertani sajátosságok is bemutatásra kerülnek. Végezetül a szerzők javaslatot tesznek új kutatási irányvonalak megfogalmazására, továbbá utalnak az esetlegesen még le nem fedett, de a szakmai és laikus közönség érdeklődési körébe tartozó problémákra is.

STUDIES AIMED AT UNDERSTANDING FINANCIAL CULTURE IN HUNGARY

In today's societies, the acquisition of financial knowledge and the proper application of this knowledge in certain life situations are of paramount importance. In addition to knowing the meaning of concepts, their use in practical life is very important, regardless of one's education, age, social status. Our article aims to present

the Hungarian practice of mapping financial culture and financial awareness based on research on the topic. In the study, we discuss the differences and similarities between the definitions also used by Hungarian experts, and briefly review the relevant literature of the studied field. After that, we talk about previous research in Hungary, the issues analyzed in them, and the most important conclusions. The methodological peculiarities supporting the research are also presented. Finally, the authors propose new research directions and refer to problems that may not yet be covered but are of interest to professional and lay audiences.

AZ ÜZLETI ETIKA ÉS KIHÍVÁSAI

A globális trendek komoly kihívások elé állítják az üzleti környezetet. A végbemenő átalakulások egyrészt devalválják, másrészt fókuszba helyezik az etika gazdasági és üzleti szerepét. Ennek az ellentmondásosnak tűnő tendenciának az okai, az általános érték-válság, egyúttal az etika intézményesítése, normarendszerének gazdagodása, amelyek egymásnak ellensúlyait képezik. Az etika kódexek és más etikai intézmények térnyerése elősegíti az etikus üzleti magatartást, mégis számtalan kihívást és buktatót rejt magában a változó környezet. Meg kell küzdeni az átpolitizáltság, a korrupció, a manipuláció, az információgyarmatosítás térnyerésével, a morális pánikkal vagy akár a virtuális világ demoralizáló és visszaélészerű megnyilvánulásaival. Kiemelendő az üzleti etika normakövetésének, kikényszeríthetőségének és az intézmények öreinek kompetencia hiánya. A jövő számára pedig jelentős kihívást tartogat a robotika, a mesterséges intelligencia.

BUSINESS ETHICS AND CHALLENGES

Global trends pose serious challenges to the business environment. Ongoing transformations are both devaluing and focusing the role of ethics in business and economics. The reasons for this seemingly contradictory trend are the general crisis of values and the institutionalisation of ethics and the enrichment of its norms, which are counterbalancing each other. The proliferation of codes of ethics and other ethical institutions is conducive to ethical business conduct, yet the changing environment presents numerous challenges and pitfalls.

The rise of hyper-politicisation, corruption, manipulation, information colonisation, moral panics and even the demoralising and abusive manifestations of the virtual world must be tackled. In particular, there is a lack of standard-setting, enforceability of business ethics and the lack of competence of the guardians of institutions. And the future holds significant challenges for robotics and artificial intelligence.

Török Judit

**A STORYTELLING SZEREPE
A SZERVEZETI KULTÚRA
MEGTEREMTÉSÉBEN ÉS FEJLESZTÉSÉBEN**

Mint minden kultúra tagja, így egy szervezet tagjai is a kommunikáción, részben a történetmesélésen keresztül teremtik meg a valóságot. Az elbeszélések a kultúrákban szerepet játszanak a létfontosságú tapasztalati tudás tovább adásában: történetekkel jól meg lehet oldani problémás helyzeteket, közvetett módon lehet a múltat feldolgozni, a történetek dolgokat simíthatnak el, tehetnek érthetővé és zárhatnak le, illetve problémamegoldásokat kínálhatnak a jelenre és a jövőre.

Szervezeteknél is vannak áthagyományozott történetek, anekdoták, aktuális sztorik, melyek legfontosabb feladatai, hogy a szervezet világképét transzferálják, s meghatározzák a működést és a cselekvést. A szervezeti történetmesélés információkkal szolgál a cégről, túlmenően a hivatalos verzió. A szervezeti történetek élményeket és tapasztalatokat tartalmaznak, szociális környezetet hoznak létre, tehát megalapozzák a kultúrát és a vállalati filozófiát. Előadásomban néhány szervezeti történet segítségével kívánom bemutatni a történetmesélés és a történetek szerepét a szervezeti kommunikációban, kiemelve mindenekelőtt azok kultúrateremtő erejét.

THE ROLE OF STORYTELLING IN CREATING AND DEVELOPING ORGANIZATIONAL CULTURE

Like the members of any culture, the members of an organization also create reality through communication, partly through storytelling. In cultures, narratives play a role in transfer of vital experiential knowledge: stories can be used to solve problematic situations, the past can be processed indirectly, stories can smooth things over, make things understandable and close, and they can offer problem solutions for the present and the future.

Organizations also have traditional stories, anecdotes, and current stories, the most important tasks of which are to transfer the organization's worldview and determine the operation and actions. Organizational storytelling provides information about the company beyond the official version. Organizational stories contain experiences and create a social environment, thus establishing the culture and corporate philosophy. In my presentation, with the help of some organizational stories, I would like to present the role of storytelling and stories in organizational communication, emphasizing above all their culture-creating power.

ISBN 978-963-625-022-5

Kiadja © Aposztróf Kiadó, Budapest, 2023
Nagy és Heteyi Kft.
www.aposztrof.hu